

اثر ضد تشنج آرتیمیزین بر تشنج های ناشی از پنتیلن تترازول در هنگام چرخه قاعدگی و برهمکنش با گابا در موش

مهسا بر خورداریان^۱، جهانگیر کبوتری^{۱*}، مرضی زنده دل خیبری^۲، سعید حبیبیان دهکردی^۱

^۱ گروه علوم پایه، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهرکرد، شهرکرد، ایران.
^۲ گروه علوم پایه، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

چکیده

تشنج قاعدگی یا تشدید تشنج در زمان های ویژه ای از چرخه قاعدگی می تواند ۷۰-۱۰ درصد از زنان دچار تشنج را دربرگیرد. آرتیمیزین ترکیبی گیاهی با کاربردهای گسترده درمانی سنتی و مدرن است. بر اساس برهمکنش با سامانه گاباژیک، هدف این پژوهش، بررسی اثر ضد تشنج آرتیمیزین در زمان چرخه قاعدگی است. ۳۶۰ موش ماده برنا در ۱۰ گروه: کنترل، آرتیمیزین (۱۰۰ & ۷۵ mg/kg)، بیکوکولین (۲ mg/kg)، بیکوکولین + آرتیمیزین (۱۰۰ & ۷۵ mg/kg)، ساکوفن (۲ mg/kg)، ساکوفن + آرتیمیزین (۱۰۰ & ۷۵ mg/kg) و حلال (اتانول ۱۰ ml/kg) هر کدام با ۴ زیرگروه پرواستروس؛ استروس، مت استروس و دی استروس استفاده شد. پس از ۱ هفته سازگاری، همزمان سازی و شناسایی مرحله قاعدگی انجام شد. ۳۰ دقیقه پس از تزریق آرتیمیزین و اتانول، تشنج حاد با تزریق درون صفاقی (۸۰ mg/kg PTZ) برانگیخته شد. سپس میزان مرگ، مدت تشنج، زمان آغاز تشنج های تونیک- کلونیک و میوکلونیک برای ۳۰ دقیقه ثبت گردید. داده ها به صورت میانگین $\pm$ انحراف معیار ثبت و با آزمون های آنوای یک سویه و توکی کرامر بررسی شدند ($p < 0.05$). آرتیمیزین سبب کاهش معنی دار رخداد، مدت و مرگ به موازات افزایش زمان آغاز تشنج های تونیک- کلونیک و میوکلونیک شد که در گام لوئیتال از فولیکولار برجسته تر بود. تجویز همزمان بیکوکولین سبب مهار معنی داری اثر ضد تشنج آرتیمیزین گردید، درحالیکه ساکوفن چنین برهمکنش مهاری نداشت. چنین می نماید که افزایش دگرگشته های نورواستروئید و گیرنده های گابا، هیپرپلاریزه شدن عصبی به دنبال برهمکنش با گیرنده GABAA، ویژگی های ضدآماس و ضدآکسیدان که سبب کاهش آماس و برانگیختگی عصبی می شوند می تواند در کارکرد ضد تشنج آرتیمیزین اثرگذار باشد.

واژگان کلیدی

آرتیمیزین، تشنج قاعدگی، چرخه قاعدگی، گابا

* نویسنده مسئول: جهانگیر کبوتری
Kaboutari-j@sku.ac.ir